

HANDREIKING REGIONALISERING MEDISCHE VERVOLGOPLEIDINGEN OOR-ON

BIJLAGE 2 BIJ VISIEDOCUMENT REGIONAAL OPLEIDEN OOR-ON

Vastgesteld in plenaire OOR-ON vergadering d.d. 7 oktober 2021

INHOUD

Inleiding.....	3
Aanleiding	3
Leeswijzer.....	3
Totstandkoming	3
Regionaal opleidingsplan	4
Verwachtingen	4
Keuzes	4
Voorbeelden.....	4
Ondersteuning vanuit (ROC) OOR-ON.....	4
Regionaal onderwijs.....	5
Regionaal specialisme specifiek onderwijs	5
Verwachtingen	5
Keuzes	5
Voorbeelden.....	5
Ondersteuning (ROC) OOR-ON.....	5
Regionale kwaliteitscyclus	6
Regionale opleidingsvergadering	6
Verwachtingen	6
Keuzes	6
Voorbeelden.....	6
Ondersteuning (ROC) OOR-ON.....	6
Regionale kwaliteitscyclus (PDCA-cyclus)	7
Verwachting	7
Keuzes	7
Voorbeelden.....	7
Ondersteuning (ROC) OOR-ON.....	7
Verder lezen?	8

INLEIDING

AANLEIDING

De Onderwijs- en Opleidingsregio Oost-Nederland (OOR-ON) heeft in 2020 gezamenlijk haar visie op regionaal opleiden vastgesteld. Deze visie geeft alle partijen in de OOR-ON richting hoe regionaal opleiden goed te organiseren en hoe een kwalitatief goede (regionale) opleiding te borgen.

Deze handreiking is als bijlage 2 aan deze visie toegevoegd. Op deze wijze beoogt de Regionale Opleidingscommissie (ROC)¹ OOR-ON helder te zijn in wat zij verwacht van de regionale specialisme specifieke opleidingsgroep (RSG)² ten aanzien van regionaal opleiden. Het visiedocument inclusief bijlagen zal worden aangeboden aan alle regionale specialisme specifieke opleidingsnetwerken (RSO)³ binnen de OOR-ON.

LEESWIJZER

In deze praktische handreiking komen de volgende onderwerpen aan bod⁴ met betrekking tot regionaal opleiden:

- Regionaal opleidingsplan
- Regionaal onderwijs
- Regionale kwaliteitscyclus (PDCA)

Per hoofdstuk/onderwerp worden de volgende vragen beantwoord:

- **Verwachtingen:** welke verwachtingen heeft de (ROC) OOR-ON bij dit onderwerp t.a.v. de samenwerking en samenhang tussen meerdere medische vervolgoopleidingen van één specialisme?
- **Keuzes:** welke keuzes kan of moet elke RSG maken om de samenwerking (verder) vorm te geven?
- **Voorbeelden:** welke voorbeelden zijn er om de samenhang tussen de opleidingen te verbeteren?
- **Ondersteuning:** welke ondersteuning biedt de OOR-ON aan de RSG?

TOTSTANDKOMING

De handreiking is tot stand in opdracht van de ROC OOR-ON aan het onderwijskundigennetwerk in samenwerking met opleiders, plv. opleiders en aiossen. Hiertoe zijn twee klankbordgroepen georganiseerd. In het najaar 2021 zal de handreiking worden uitgebreid met een quick scan regionaal opleiden. Regionaal opleiden is volop in ontwikkeling. Dat betekent dat de handreiking een levend document zal zijn en dat jaarlijks zal worden beoordeeld of bijstelling nodig is. Opmerkingen en suggesties zijn daarom te allen tijde welkom en kunnen worden verzonden aan ooron.rha@radboudumc.nl

¹ De voorzitters van de lokale COC's van de instellingen in de OOR-ON regio.

² De RGS noemt dit regionale opleidingsgroep en regionale opleidingscommissie; oude term is opleidingscluster. Het betreffen de aios, opleiders en opleidersgroepen uit de betrokken instellingen die betrokken zijn bij de opleiding van aios binnen 1 specialisme (bijv. interne geneeskunde).

³ De RGS noemt dit samenwerkingsverbanden (die netwerken vormen): de instellingen die betrokken zijn bij de opleiding van aios binnen 1 specialisme (bv interne geneeskunde).

⁴ In deze handreiking vindt u geen voorbeeld samenwerkingsovereenkomst / governance code. Tevens vindt u hierin geen informatie die raakt aan HR. Een governance code is in ontwikkeling. HR-zaken kunnen aan de ROC-commissie Organisatie en Opleiden worden voorgelegd.

REGIONAAL OPLEIDINGSPLAN

Doel van het regionaal opleidingsplan is om de opleidingsmogelijkheden in de verschillende opleidingsinstellingen goed op elkaar af te stemmen. Zo wordt gewaarborgd dat een aiOS alle leerdoelen van het betreffende specialisme kan behalen, ongeacht in welke opleidingsinstelling hij de opleiding geniet en ongeacht welke keuzestages hij volgt.

VERWACHTINGEN

De OOR-ON verwacht dat elke RSG een regionaal opleidingsplan heeft dat afgeleid is van het landelijke opleidingsplan, waarin minimaal de volgende onderdelen zijn beschreven:

- De instellingen die onderdeel uitmaken van de RSG (*eis Kaderbesluit CGS, 2020*).
- De onderlinge verhouding van de instellingen, inclusief de centraal aanspreekbare instelling (*eis Kaderbesluit CGS, 2020*).
- De inhoud, duur en locatie van de verschillende onderdelen van de opleiding: welke opleidingsonderdelen worden waar gedaan? (*eis Kaderbesluit CGS, 2020*).
- Het bekwaamheidsniveau zoals vastgelegd in het portfolio van de aiOS wordt in beginsel binnen elke instelling in de regio overgenomen. (*Klankbord OOR-ON, 2021*)

Dit regionale plan wordt gedeeld met de secretaris van de ROC en openbaar toegankelijk gemaakt op de website van de OOR-ON. (*Klankbord OOR-ON, 2021*)

Het RSG zorgt dat het regionaal opleidingsplan minimaal elke 5 jaar wordt geactualiseerd en hiervan de secretaris ROC op de hoogte brengt: ooron.rha@radboudumc.nl. (*Klankbord OOR-ON, 2021*)

KEUZES

Het landelijke opleidingsplan is het uitgangspunt voor het regionale opleidingsplan. De RSG's zijn vrij om ofwel een uitgebreid regionaal opleidingsplan te ontwikkelen met beknopte lokale opleidingsplannen als addendum bij het regionaal opleidingsplan. Ofwel voor een beknopt regionaal opleidingsplan, dat aan bovenstaande minimumeisen voldoet, met uitgebreide lokale opleidingsplannen als afgeleide van het regionaal opleidingsplan.

De RSG's kunnen toewerken naar een uniforme procedure voor bekwaam verklaren die binnen elke instelling op eenzelfde wijze vorm krijgt: afspraken over wat, wanneer en door wie wordt beoordeeld tot welk bekwaamheidsniveau een aiOS zich op opleidingsonderdelen heeft ontwikkeld.

VOORBEELDEN

Regionale opleidingsplannen van andere RSG's en binnen andere OOR's kunnen als voorbeeld dienen. Regionale opleidingsplannen van OOR-ON zullen binnenkort worden gepresenteerd op www.ooron.nl.

Informatie over en voorbeelden van regionale opleidingsplannen uit andere OOR's zijn o.a. te vinden op de website <https://medischevervolgopleidingen.nl/regionaal-opleidingsplan>.

ONDERSTEUNING VANUIT (ROC) OOR-ON

Er is een format regionaal opleidingsplan OOR-ON beschikbaar. Door dit format te hanteren en in te vullen, voldoet het regionaal opleidingsplan automatisch aan de eisen van de RGS en de wensen van het OOR-ON.

De RSG kan onderwijskundig advies inschakelen bij de ontwikkeling van het regionaal opleidingsplan. Deze aanvraag kan – inclusief een indicatie van de periode dat ondersteuning gewenst is – ingediend worden bij de

secretaris van de ROC via ooron.rha@radboudumc.nl. Binnen de ROC wordt bepaald welke onderwijskundige aan de RSG wordt gekoppeld en hoeveel tijd beschikbaar is.

REGIONAAL ONDERWIJS

Regionaal cursorisch onderwijs is het geheel aan gezamenlijk regionaal onderwijs, zowel specialisme specifiek als discipline overstijgend.

REGIONAAL SPECIALISME SPECIFIEK ONDERWIJS

VERWACHTINGEN

De OOR-ON verwacht dat elke RSG, naast lokaal en landelijk onderwijs, regionaal specialisme specifiek onderwijs organiseert waarin zowel aiossen (als deelnemer) als leden van opleidingsgroepen (als docent) participeren en dat aiossen vrij geroosterd worden om hieraan deel te nemen.⁵ (Klankbord OOR-ON, 2021)

KEUZES

De RSG kan kiezen op welke wijze het regionaal, specialisme specifiek onderwijs georganiseerd wordt. Globaal zijn er twee vormen, waarop allerlei varianten gemaakt kunnen worden:

- Onderwijs dat regionaal, in gezamenlijkheid, wordt ontwikkeld en uitgevoerd.
- Onderwijs dat lokaal wordt ontwikkeld en uitgevoerd, maar waarbij aiossen uit een andere opleidingsinstelling uit het OOR-ON (digitaal) kunnen aansluiten.

VOORBEELDEN

- Regionale intervisie
- Regionale refereeravond
- Medisch-inhoudelijk onderwijs met fysieke bijeenkomsten (zoals RODIN: <https://www.radboudumc.nl/onderwijs/scholingen/rodin> ROAN: <https://www.radboudumc.nl/onderwijs/scholingen/regionaal-onderwijs-assistenten-neurologie-roan>)
- Medisch-inhoudelijk onderwijs via videoconferencing (zoals regionaal ochtendonderwijs)
- Vaardigheidstraining (zoals PACONU: <https://www.radboudumc.nl/onderwijs/scholingen/post-academisch-chirurgisch-onderwijs-nijmegen-en-utrecht-paconu>)
- Onderwijs op het gebied van algemene competenties (zoals een themabijeenkomst persoonlijk leiderschap of de inrichting van de regionale opleiding).

ONDERSTEUNING (ROC) OOR-ON

Onderwijskundigen denken graag mee over de invulling, organisatie en vormgeving van uw regionale onderwijs (via secretaris van de ROC ooron.rha@radboudumc.nl).

⁵ Bij kleine opleidingen blijkt regionaal onderwijs minder opportuun en de stap naar landelijk onderwijs meer voor de hand liggend. In dat geval wordt er beargumenteerd afgeweken van de verwachting van de OOR-ON.

REGIONALE KWALITEITSCYCLUS

Systematisch en doelgericht werken aan de kwaliteit van de regionale opleiding. Dat is de winst van een regionaal kwaliteitssysteem. Daarbij is het kwaliteitssysteem geen doel op zich. Oftewel: de RSG werkt niet voor het regionaal kwaliteitssysteem, het regionaal kwaliteitssysteem werkt voor het RSG.

Uiteindelijk gaat het erom dat de RSG zelf bepaalt hoe hun processen lopen en welke informatie ze uit het kwaliteitssysteem willen halen om zaken bespreekbaar te maken en te verbeteren.

REGIONALE OPLEIDINGSVERGADERING⁶

Tijdens de regionale opleidingsvergadering spreekt de RSG over specifieke opleidingszaken, over de kwaliteit van de opleiding en over de voortgang van individuele aiossen.

VERWACHTINGEN

De OOR-ON verwacht dat:

- Er een regionale opleidingsvergadering plaatsvindt. *(Klankbord OOR-ON, 2021)*
- Een afvaardiging van de aiossen aanwezig is (m.u.v. bespreking voortgang aiossen). *(Klankbord OOR-ON, 2021)*
- Van iedere vergadering notulen worden gemaakt. *(eis Regionaal visiteren RGS, 2020)*

KEUZES

De RSG is vrij om een keuze te maken uit het aantal aiossen dat aansluit bij de regionale opleidingsvergadering en ook om te bepalen of ze vereisen dat vanuit alle instellingen minimaal één aios moet aansluiten.

VOORBEELDEN

Binnen de OOR-ON zal een voorbeeldagenda voor een regionale opleidingsvergadering worden ontwikkeld.

ONDERSTEUNING (ROC) OOR-ON

- Een onderwijskundige van de OOR-ON kan de vergadering bijwonen voor feedback (via secretaris van de ROC ooron.rha@radboudumc.nl).

⁶ De RGS hanteert de term regionale opleidingsvergadering in het visitatiewerkdocument. In den lande wordt dikwijls de term Clusteroverleg en Clustervergadering gehanteerd.

REGIONALE KWALITEITSCYCLUS (PDCA-CYCLUS)

De PDCA-cyclus helpt om de kwaliteitszorg rondom de regionale opleiding planmatig vorm en inhoud te geven. Kern van de PDCA-cyclus is dat bestaande tekortkomingen worden gesignaleerd en dat is geborgd dat deze tekortkomingen blijvend worden verholpen.

VERWACHTING

De OOR-ON verwacht dat:

- De RSG bepaalt welke kwaliteitsinstrumenten met welke frequentie worden ingezet als onderdeel van de regionale kwaliteitscyclus.
- De uitkomsten van de PDCA-cyclus in de regionale opleidingsvergadering⁵ worden besproken.
- Afspraken (wie wanneer welke acties onderneemt) worden vastgelegd in een ontwikkelplan en opgevolgd. *(eis Regionaal visiteren RGS, 2020).*

KEUZES

Bij de bepaling van de inzet van kwaliteitsinstrumenten dienen de volgende keuzes nog door de RSG gemaakt te worden:

- Welke instrumenten worden regionaal ingezet:
 - Lokale instrument (DIRECT, EFFECT, audits, ...)
 - (Nieuwe) regionale instrumenten (vb: Clusterkompas OOR Utrecht (zie voorbeeld))

➔ *Kies kwaliteitsinstrumenten die passen bij de RSG (grootte groep, cultuur)*
- Frequentie en moment (vb: gelijktijdig /regionaal moment vs aansluiting bij lokale meting)
 - ➔ *Neem de planning van de evaluaties op in een jaarkalender en stem deze planning ook lokaal af*
- Bespreken van resultaten
 - Welke resultaten bespreek je met elkaar? (vb: bespreken DIRECT resultaten / RGS visitaties)
 - Hoe bespreek je de resultaten met elkaar?
- Ondersteuning
 - Wie ondersteunt het uitzetten van regionale metingen?
 - Wie maakt rapportages n.a.v. metingen?

VOORBEELDEN

- Clusterkompas (OOR Utrecht): regionaal kwaliteitsinstrument om de dialoog aan te gaan over de kwaliteit van de gehele opleiding met aiossen en opleiders. De dialoog richt zich op die zaken die specifiek op de gehele RSG van toepassing zijn (dus niet op lokaal niveau). Het Clusterkompas bestaat uit 2 voorbereidende semigestructureerde interviews met enerzijds enkele aiossen en anderzijds enkele opleiders uit verschillende ziekenhuizen (academie & perifeer). Tijdens een bijeenkomst van de RSG worden de geselecteerde aandachtspunten verder uitgewerkt en waar mogelijk omgezet in acties. Duur bijeenkomst= 2 uur.

ONDERSTEUNING (ROC) OOR-ON

- Er wordt een OOR-ON format PDCA ontwikkelplan regionaal opleiden ontwikkeld. Door dit format te hanteren en in te vullen, voldoet het ontwikkelplan automatisch aan de eisen van de RGS en de wensen van het OOR-ON.
Begeleiden Clusterkompas dialoog door een onderwijskundige OOR-ON (via secretaris van de ROC ooron.rha@radboudumc.nl).

VERDER LEZEN?

FMS (2015). **Visiedocument Regionalisering van de medisch specialistische vervolgopleiding**. Downloaden via: https://medischevervolgopleidingen.nl/sites/default/files/Visiedocument%20Regionalisering%20van%20de%20medisch%20specialistische%20vervolgopleiding_def.pdf

OOR Utrecht. **Opleidingsclusterkompas**. <https://www.umcutrecht.nl/nl/oor-utrecht#clusterkompas>

RGS (2020). **Tips & Tricks Regionaal visiteren**. Downloaden via <https://www.knmg.nl/web/file?uuid=aca16173-40d1-4c4f-84a5-71cb498fa190&owner=5c945405-d6ca-4deb-aa16-7af2088aa173&contentid=85483&elementid=2931827>

De website Medische vervolgopleidingen van de FMS (<https://medischevervolgopleidingen.nl/>) bevat voorbeelden van regionale opleidingsplannen via <https://medischevervolgopleidingen.nl/regionaal-opleidingsplan>